

Vedlegg:

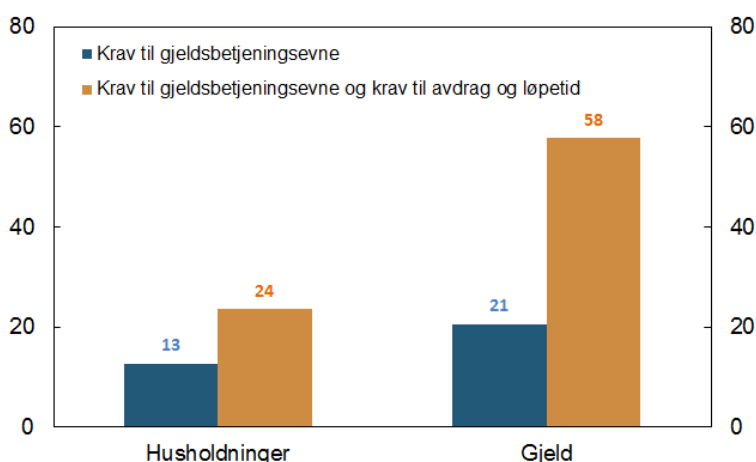
Analysen av husholdninger med forbrukslån og effekter av ny forskriftsregulering

Vi benytter siste tilgjengelige likningstall fra 2016 til å analysere hvordan den foreslåtte forskriftsreguleringen kan påvirke muligheten til å ta opp forbrukslån. Likningstallene har kun informasjon om husholdningenes samlede gjeld, ikke forbruksgjeld alene. Vi forutsetter at husholdninger med en beregnet rente på 8 prosent² eller høyere har et stort innslag av forbruksgjeld.

Analysen fanger trolig opp en betydelig andel av husholdningene med forbrukslån. 7 ½ prosent av husholdningene har en beregnet gjennomsnittrente på over 8 prosent. Disse holder i underkant av 2 prosent av husholdningenes samlede gjeld. Til sammenlikning viser makrotall for kreditt at forbruksgjeld utgjør 3 prosent av husholdningenes samlede gjeld.

For å si noe om effektene av kravene i forskriften beregner vi hvor mye av forbruksgjelden i utvalget som ville vært begrenset av de foreslåtte kravene.³ Svært få husholdninger med rente på 8 prosent eller mer har en gjeld på mer enn fem ganger inntekten. Vi fokuserer derfor på krav til betjeningsevne og krav til avdrag og løpetid. Betjeningsevnen beregnes med utgangspunkt i husholdningenes inntekt etter skatt gitt en renteheving på fem prosentenheter og SIFOs standardsatser for forbruksutgifter. For avdrag og løpetid legges det til grunn fem års lineær nedbetaling av gjelden.

Figur 1 Andel av husholdninger og deres gjeld som ville vært begrenset av ny forskrift. Husholdninger med forbruksgjeld.¹ Prosent, 2016

1) Husholdninger med beregnet rente på over 8 prosent.
Kilder: Statistisk sentralbyrå, SIFO og Norges Bank

I 2016 ville nesten en fjerdedel av husholdningene med forbruksgjeld vært begrenset av minst ett av de foreslåtte kravene, se figur 1. Det tilsvarte 42 000 husholdninger, som samlet holdt 58 prosent av forbruksgjelden i utvalget. Det er kravene til avdrag og løpetid som er klart mest

² En rente på 8 prosent er mer enn tre ganger så høy som gjennomsnittlig flytende boliglånsrente i 2016 og antakelig også høyere enn renten på de fleste billån.

³ Mer presist ser vi på hvor mye av den eksisterende gjelden som ville vært i brudd med kravene, dersom gjelden hadde blitt innvilget slik det fremkommer av datagrunnlaget. I realiteten endrer lånene seg etter innvilgelse, blant annet på grunn av påløpte renter, nedbetaling og refinansiering. I tillegg vil forskriften kun gjelde for nye lån.

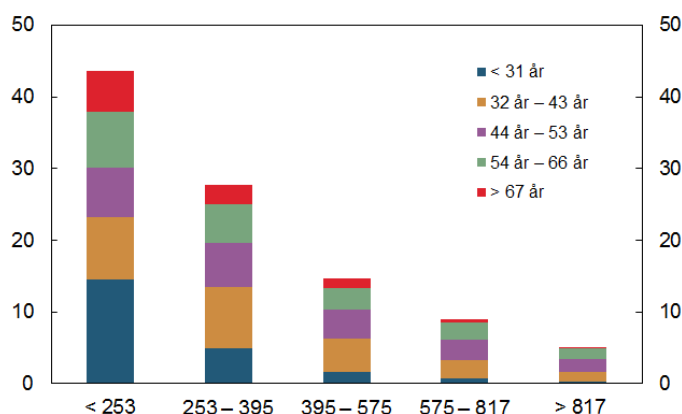
bindende av de foreslåtte kravene. Ifølge Finanstilsynet var det også denne delen av retningslinjene bankene oftest ikke fulgte.

Beregningene tyder på at den nye forskriften særlig vil begrense låneopptakene til yngre husholdninger, husholdninger med lav inntekt og husholdninger uten bolig. Vi deler hele populasjonen av husholdningene i fem like store grupper etter husholdningenes inntekt og alder på hovedinntektstaker. Over 70 prosent av husholdningene som ville blitt begrenset av forskriften, ligger i de to laveste inntektsgruppene, det vil si med en årsinntekt etter skatt under 395 000 kroner, **se figur 2**. Disse holder under 30 prosent av samlet forbruksgjeld, **se figur 3**.

Beregningene tyder samtidig på at halvparten av forbruksgjelden som ville blitt begrenset av forskriften, ligger i husholdninger med årsinntekt etter skatt over 575 000 kroner. Det kan henge sammen med at husholdninger med høyere inntekter får innvilget høyere lån.

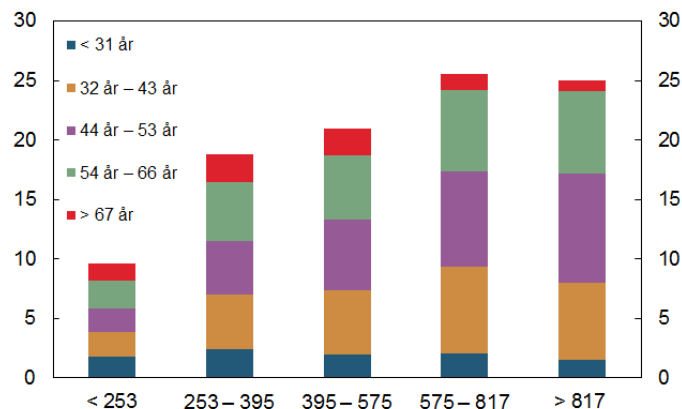
Selv om kun en fjerdedel av husholdningene som begrenses av kravene eier bolig, holder disse to tredjedeler av forbruksgjelden. Årsaken til at boligeiere tar opp dyre forbrukslån kan være at de allerede har høy belåningsgrad på boligen. At det kan oppleves som mer omstendelig å øke boliglånet, kan også gjøre at forbrukslån fremstår mer attraktivt.

Figur 2 Fordeling av husholdninger som ville vært begrenset av ny forskrift. Fordelt etter alder og inntektsgrupper etter skatt i tusen kroner. Prosent. 2016

Kilder: Statistisk sentralbyrå, SIFO og Norges Bank

Figur 3 Fordeling av gjeld i husholdninger som ville vært begrenset av ny forskrift. Fordelt etter alder i år og inntektsgrupper etter skatt i tusen kroner. Prosent. 2016

Kilder: Statistisk sentralbyrå, SIFO og Norges Bank